

Kriminologiskt institut vid Helsingfors universitet

Nedenfor gengives en indstilling af 8. januar 1958 fra överdirektör *Valentin Soine* til kansleren for Helsingfors universitet om oprettelse af et kriminologisk institut i Helsingfors.

På försorg av den till Förenta Nationerna anslutna UNESCO organisationen har år 1957 utgivits en rapport angående kriminologisk forskning ävensom undervisning i detta ämne, på basen av utlåtanden avgivna av tio olika länder och genom rådplägning mellan femton skilda experter. I resolutionerna till detta referat konstateras bl. a. följande:

1. I och för undervisning i kriminologi torde kriminologiska institut upprättas vid universiteten. Dessas ändamål vore att tjäna hela universitetet och ej enbart en speciell fakultet. Den främsta uppgiften skulle dock vara att tjäna som arbetscentra för den kriminologiska forskningen ävensom organiserandet av undervisningen i ämnet.

2. Vid ett kriminologiskt institut skulle olika grader av undervisning meddelas inom nämnda specialgren. Undervisningen kunde till sin natur vara kompletterande för de elever från andra högskolor och läroanstalter, vilka vid sina egna högskolor erhålla endast elementarundervisning i kriminologi.

3. Speciella kurser i kriminologi torde föranstaltas för studeranden inom de juridiska, medicinska och statsvetenskapliga fakulteterna ävensom för dem, vilka studera psykologi.

4. För avläggande av kandidat- och licentiatexamen vore det nödvändigt att även kriminologin skulle upptagas som ett ämne för disputation.

5. Det vore skäl att använda dem vilka erhållit sin utbildning vid det kriminologiska institutet, ej enbart som lärare, utan även som experter för olika grenar inom kriminalvården.

6. Den kriminologiska undervisningen torde organiseras så, att undervisningen i kriminalbiologi och psykiatri skulle förenas med läroplanen inom den medicinska, ävensom undervisningen i kriminalpsykologi och sociologi inom den filosofiska eller statsvetenskapliga fakultetens läroplan; undervisningen i penologi, kriminalistik och rättsmedicin skulle meddelas vid juridiska fakulteten. I och för denna undervisning torde ordinarie lärartjänster upprättas.

7. En lärobok i kriminologi torde författas i samråd med experter i ämnet från skilda länder.

8. Föreläsningarna i kriminologi skulle kompletteras med förevisning av film-strips, case-work arbete vid anstalter ävensom anordnandet av seminarier och praktiska övningar.

Den ovan relaterade planen förutsätter att sådana kriminologiska

institut torde upprättas, vilka komme att tjäna som centralorgan för forsknings- och undervisningsarbetet. Liknande tankar har framförts i Norden redan från och med 1930-talet, i synnerhet inom ramen för Nordiska kriminalistföreningens verksamhet. Under de senaste åren, då brottsligheten kontinuerligt ökat i många länder, och upphävandet av passstämnet mellan de nordiska länderna förorsakat kriminalpolitiken mer svårigheter än tidigare, har speciell uppmärksamhet fäst vid saken. Senast har en resolution, avgiven av de nordiska kriminalistföreningarnas femte konferens, godkänts vid det senaste mötet i Oslo, i juni 1957. Mötet poängterar kraftigt vikten av ett organiserat forskningsarbete, vilket tillsvidare varit alltför ringa i de nordiska länderna, då man beaktar vilka vitala sociala intressen det är fråga om. Man framförde den önskan, att de redan existerande, ävensom de kriminologiska institut, vilka eventuellt komme att grundas, skulle erhålla tillräckliga ekonomiska förutsättningar för ett effektivt forskningsarbete.

Inom Nordiska rådet var frågan om grundandet av ett internordiskt kriminologiskt institut på dagordningen år 1956. Vid de konferenser som de nordiska justitieministrarna höll åren 1956—1957 gavs professorn i straffrätt vid universitetet i Oslo Johs. Andenæs till uppgift, att utarbeta en detaljerad framställning i saken. Denna blev färdig hösten 1957 och upptages frågan ånyo i Nordiska rådet under loppet av år 1958. I nämnda framställning poängteras nödvändigheten av ett internordiskt samarbete och förslag om olika lösningar av frågan framföres. Som det mest ändamålsenliga anses ett internordiskt råd vara, till vilket skulle höra 2—3 representanter från varje nordiskt land. Detta råd skulle sammankomma 1—2 gånger i året och ha dessutom ett ständigt sekretariat. Enligt framställningen skulle det egentliga forskningsarbetet försiggå i varje enskilt land inom kretsen för dess egna institutioner, varemot rådets uppgift vore att huvudsakligast tjäna som ett planerande och organiserande organ. Till planerna på ett internordiskt kriminologiskt institut hänför sig sålunda på ett intimt sätt ett kriminologiskt institut, vilket vore verksamt i varje enskilt land. Ett effektivt bedrivet arbete inom dessa institut anses uttryckligen vara en absolut förutsättning för ett gott samarbete.

Även med tanke på aktuell kriminalpolitik, är grundandet av ett kriminalpolitiskt institut nödvändigt. För att lyckas i uppgiften att skydda samhället skall kriminalpolitiken vara baserad på resultaten av sådana forskningar, vilka erhållits genom arbeten utförda i det egna landet och genom iakttagelser i nrett omkring oss. Under de senaste årtiondena har i vårt land, såsom även flerstädes i andra länder, samhället gått in för en kraftig industrialisering. Som en följd härav har en stark koncentration av människor i befolkningscentra uppstått. Detta leder, på basis av de erfarenheter som erhållits, till en ökning av antalet brott och förorsaker en ökning av nya farliga brottsarter. Såväl brottslighetens art som räckvidd ävensom effektiviteten i kampen mot denna, fordrar sålunda en fortsatt observation. Vid forskningen torde speciell uppmärksamhet fästas vid ändamålsenligheten

av reaktionsformerna, såsom t. ex. vid fördelar och nackdelar av en villkorlig dom och öppna anstalter, så att ändamålsenligheten av de reformer vilka införts på lagstiftnings- eller det administrativa området, bleve föremål för värdering på basis av de resultat som erhållits genom respektive forskningar.

Genom grundandet av ett kriminologiskt institut skulle man göra sådana stora forskningar möjliga, vilka äro svåra, ja ofta omöjliga att utföra av enskilda forskare. Valet av ett forskningsämne kunde ske på grund av vilket värde, ur allmän synpunkt, en speciell fråga tillmättes, och i forskningsarbetet kunde man sålunda tillgodogöra sig ett team-workarbete utfört av olika forskargrupper. Ett fast forskningsinstitut kan även, på ett bättre sätt än en enskild forskare, följa med inhemsk och utländsk litteratur och statistik, samt svara för en tillbörlig skolning av en ny forskargeneration.

För Finlands del skulle ett kriminologiskt institut vara på sin plats i samband med Helsingfors universitet, då denna högskola är den enda i landet, vilken i sin läroplan omfattar alla de vetenskapsgrenar, vilkas tillämpning vid brottsforskningen inom kriminologin det är fråga om: juridik, sociologi, psykologi och medicin. Enligt en internationell rekommendation skulle ett kriminologiskt institut på så sätt tjäna ett flertal fakulteters behov. Önskvärt vore, att ett större antal experter vore knutna till detta institut. Som föreståndare för institutet vore det skäl att knyta en person, som vid sidan av en juridisk utbildning även hade utbildning antingen i sociologi, psykologi eller psykiatri. För att vara kapabel att ordnaisera ett självständigt forskningsarbete, även för att förstå alla de forskningsgrenar det vore fråga om, är ej enbart kännedom i straffrätt tillfyllest. På historiska grunder anser man alltfört att kriminologin kan räknas som en hjälpvetenskap till straffrätten, men vid grundandet av ett kriminologiskt institut, skulle det vara synnerligen viktigt, att man ej skulle anse denna gren endast vara en biprodukt inom ramen för den straffrättsliga forskningen, utan att den skulle givas en egen självständig position.

Då till min uppgift hör att garantera för fångvården i landet, har jag redan tidigare ansett det vara min plikt att uppmärksamgöra de administrativa organen vid Helsingfors universitet på, att vid detta enda statsuniversitet fattas en ordinarie undervisning i kriminologi och kriminalpolitik. Dessutom fattas i vårt land ett varaktigt och verksamhetsdugligt institut, som skulle mångsidigt och kontinuerligt forska i dessa frågor. Detta institut skulle kunna hålla ajour, med att inkomma med redogörelser, och vid institutet skulle de som ägna sig åt detta arbete som sin livsuppgift, erhålla de nödvändiga kriminologiska kunskaperna. Då det nordiska samarbetet på den kriminalpolitiska sektorn får allt fastare former, och då även annat internationellt samarbete blir allt mer effektivt, är det mer än någonsin nödvändigt, att även i Finland, såsom i andra länder, ett organ finnes, vilket är kompetent att utföra kriminologiskt forskningsarbete i det finska samhället samt att för-

medla dess resultat till utlandet. Förenta Nationernas första kongress om bekämpandet av brottsligheten och behandlingen av lagöverträdare omfattade år 1955 den ståndpunkten, att utförandet av ett kriminologiskt och kriminalpolitiskt forskningsarbete skulle i princip ske vid självständigt verksamma högskolor och ej i samband med, och på försorg av, olika ämbetsverk till vars praktiska uppgifter skötseln av en kriminalpolitisk sektor hör. Förenande mig med denna ståndpunkt djärves jag högaktningsfullt framföra att ett kriminologiskt institut måtte upprättas i samband med Helsingfors universitet.

Valentin Soine.

Den forventede kriminalitet i de store fødselsårgange.

Af dr. jur. KARL O. CHRISTIANSEN
i samarbejde med cand. act. ARNE NIELSEN.

Den stigning i fødselstallet, der begyndte i 1942, kulminerede i 1945/46 og derefter i løbet af et par år igen faldt, vil i de kommende år, hvor børnene fra disse årgange forlader skolen, medføre problemer på en række af samfundslivets forskellige områder. Problemerkernes omfang vil næppe blive af nogen helt ringe størrelsesorden, idet fødselstallet i løbet af nogle få år forøgedes med henved 50 %. Arbejdsmarkedskommissionen har i en betænkning om „De store fødselsårgange“¹⁾ behandlet spørgsmålet med særligt henblik på uddannelsesproblemerne. Da kriminaliteten er særlig stor i de unge år med en kulmination i 18—23 års alderen, kan man forudse, at selve stigningen i befolkningstallet i disse aldersklasser i løbet af få år vil medføre en væsentlig forøgelse af ungdomskriminaliteten. Hertil kommer, at eksistensen af de store årgange i sig selv kan skabe vanskeligheder på en række forskellige områder (opvækstforhold, uddannelse, beskæftigelsesforhold, boligforhold etc.), som indirekte kan føre til en *yderligere* vækst af disse aldersklassers kriminalitet.

Man tør næppe regne med, at denne kumulerede virkning af de store årgange vil blive væsentligt begrænset ved en forøget indsats af kriminalitetsforebyggende foranstaltninger. Der kan i denne forbindelse være grund til at pege på, at kun ganske enkelte af de forslag, ungdomskommissionen fremsatte i betænkningen om „Den tilpasningsvanskelige ungdom“, er ført ud i livet.

¹⁾ Betænkning vedrørende de store fødselsårgange med særligt henblik på uddannelsesproblemet, afgivet af den af arbejds- og boligministeriet i december 1949 nedsatte arbejdsmarkedskommission. Betænkning nr. 143, Kbh. 1956.